

ЕТИМОЛОГІЯ БАНКІВСЬКОЇ СПРАВИ

Коли вести мову про вагомий внесок багатьох учених у розроблення різних аспектів у сфері банківської діяльності, то не можна стверджувати, що в сучасних умовах ринкової економіки по-новому трактується багато категорій, зокрема й поняття «банку», його ролі в банківській системі.

Наявність різних наукових поглядів, на цю проблему вимагає особливого дослідження не випадкового набору питань, що розкривають банківську діяльність, проте відповіді на конкретні питання визначені методологією.

Дати появи перших банківських установ невідомі. Проте відомо, що функції зберігачів перших грошей та інших цінностей, а також обміну одних грошей на інші виконували храми та священнослужителі (у Біблії згадується, що Христос вигнав міняйл із храмів).

До XII ст. відносять зародження діяльності банкірів і банків. В Італії зародження банківської діяльності і поява перших банкірів пояснюється тим, що ця територія знаходилася на перехресті торговельних шляхів. Банківська справа згодом поширилася на Північну Європу.

Банки, у середні віки, виконували три функції: міняли гроші, приймали вклади на збереження та здійснювали розрахунки між своїми клієнтами. Незважаючи на численні заборони, банки розпочали надавати під відсоток одержані раніше на збереження гроші. З ціллю залучення додаткових вкладів і збільшення доходу від наданих кредитів, стали сплачувати відсотки на вклади.

Робилися спроби, і небезуспішно, доказати, що банківські операції можуть виконувати і небанківські інституції. У законодавстві навіть з'явився термін «небанківський банк». Нарешті, було визнано, що банком є будь-яка установа, яка застрахована Федеральною корпорацією страхування вкладів, або виконує одну з двох операцій: приймає вклади до запитання чи переказні рахунки або надає комерційні кредити.

Отже, ураховуючи все вищевикладене, спробуємо визначити поняття «банк», виділивши основні його ознаки.

Науковці [1-5] виділяють договірний характер відносин між банком і його клієнтами як основну ознаку банку. Варто зазначити, що

банк у порівнянні з іншими суб'єктами підприємництва має певні повноваження владного характеру, які не дозволяють визначити правову природу відносин між банком і клієнтом повною мірою як договірну.

Розглядати банк як підприємство, яке надає специфічний вид послуг – банківські послуги, або як підприємство особливого виду, таку пропозицію вважаємо більш правильною. Слід відмітити, що саме тут необхідно враховувати те, що банківські послуги можуть надавати не лише банки, але й інші фінансові установи. Тому виникає потреба чіткого розмежування цих понять.

Враховуючи більшість наукових суджень [2; 3; 5] можна зробити висновок, що банк – це фінансове підприємство, яке зосереджує тимчасово вільні грошові кошти (внески), надає їх у тимчасове користування у вигляді кредитів (позик), є посередником у взаємних платежах і розрахунках між підприємствами, установами або окремими особами, регулює грошовий обіг у країні, включаючи випуск (емісію) нових грошей.

Інформаційні джерела

1. Банківська енциклопедія / С.Г. Арбузов, Ю.В. Колобов, В.І. Міщенко, С.В. Науменкова. – К. : Центр наукових досліджень Національного банку України : Знання, 2011. – 504 с

2. Банківські операції: Підручник / За ред. д.е.н., проф. О.В. Дзюблюка. – Тернопіль: Вид-во ТНЕУ «Економічна думка», 2009. – 696 с.

3. Банківські операції: Підручник. – 3-тє вид., перероб. і допов. / А.М. Мороз, М.І. Савлук, М.Ф. Пуховкіна та ін.; За заг. ред. – А.М. Мороза. – К.: КНЕУ, 2008. – 608 с.

4. Господарський кодекс України [Кодекс України, Закон, Кодекс: від 16.01.2003 № 436-IV] // Відомості Верховної Ради України (ВВР). – 2003. – № 18, № 19-20, № 21-22. – С.144.

5. Дзюблюк О.В., Михайлюк Р.В. Фінансова стійкість банків як основа ефективного функціонування кредитної системи: монографія / Тернопіль: ТЗОВ «Терно-граф», 2009. – 316 с.